

Sygn. akt V CSK 449/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych w W.

przeciwko M. S. i J. S.

o wydanie nieruchomości,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 18 kwietnia 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę
270,- (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani M. S. i J. S. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 18 kwietnia 2013 r., którym oddalono apelację od wyroku Sądu Rejonowego w J. z dnia 18 grudnia 2012 r., nakazującego pozwany solidarnie aby z wszystkimi osobami, inwentarzem żywym oraz ich rzeczami prawa reprezentującymi opróżnili, opuścili i wydali powódce Agencji Nieruchomości Rolnych w W. oznaczone nieruchomości rolne o ogólnej powierzchni 226,6269 ha położone w obrębie K. gmina P. powiat [...].

Pozwana w odpowiedzi na skargę wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy oceniając, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty w zasadzie jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację jej publicznoprawnych funkcji. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły, chyba że ich oczywistość powoduje, że orzeczenie nie powinno się ostać. Ocena przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przyczyny kasacyjne, czyli przesłanki wynikające z art. 398⁹ § 1 k.p.c., zatem czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub oczywista zasadność skargi, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich wymóg ten jest spełniony.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które stanowi podstawę oceny, czy w danym przypadku spełnione są przyczyny uzasadniające pozytywne rozstrzygnięcie w tym przedmiocie. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej.

W wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwani podnieśli, że skarga jest oczywiście uzasadniona, bowiem na skutek niewłaściwego zastosowania normy art. 209 k.c. do stosunku obligacyjnego Sąd przyjął, że samodzielna czynność jednego z pozwanych jako współprawionego, mogącego dokonywać czynności zmierzających do zachowania wspólnego prawa, nie była skuteczna względem powoda, a w następstwie uwzględnił powództwo windykacyjne z naruszeniem prawa. Skarżący wskazali ponadto na występowanie istotnego zagadnienia prawnego polegającego na potrzebie odpowiedzi na pytanie: „Czy odmowa przedstawienia przez ANR stanowiska odnośnie do nowych warunków, na jakich, po złożeniu przez dotychczasowego dzierżawcę oświadczenia o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości, o którym mowa w przepisie art. 39 ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, miałaby zostać przedłużona umowa dzierżawy, z jednoczesnym (dorozumianym) wyrażeniem braku woli kontynuowania tej umowy, spełnia określoną w przepisie art. 39 ust. 4a ustawy przesłankę decydującą o dochowaniu przez ANR miesięcznego terminu przewidzianego w tym przepisie?”.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe okoliczności nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania.

Wskazać należy, że przedstawiony w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wywód skarżących, zmierzający do wykazania oczywistej zasadności podniesionych w skardze naruszeń prawa materialnego i procesowego w istocie ma na celu zakwestionowanie ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd Okręgowy za podstawę zaskarżonego postanowienia dotyczących tego, że pismo z dnia 16 maja 2011 r. jednego z dzierżawców – M. S. było jego samodzielnym wystąpieniem, pismo z dnia 16 czerwca 2011 r. obu dzierżawców było

wystąpieniem wspólnym stanowiącym oświadczenie o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości, przy czym wobec nieprzyjęcia przedstawionych przez ANR propozycji zmian do zawarcia umowy nie doszło, pismo z dnia 16 czerwca 2012 r., zostało złożone po wygaśnięciu umowy dzierżawy i wobec tego nie mogło wywołać skutków prawnych. Oczywiście zasadności skargi kasacyjnej nie można jednak wywodzić kwestionując podstawę faktyczną zaskarżonego rozstrzygnięcia, gdyż nawet w wypadku przyjęcia skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy byłby nią związany (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, nie publ.).

Przesłanka oczywistej zasadności, wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga szczegółowego uzasadnienia z powołaniem się na argumenty prawne odrębne od merytorycznej motywacji skargi, przy czym zasadność powinna być widoczna już na pierwszy rzut oka, bez szczegółowego badania powołanych w niej zagadnień (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2010 r., IV CSK 148/10, niepubl.). Skarżący zarzucają wadliwe zastosowanie art. 209 k.c. poprzez przyjęcie, że jeden z dzierżawców nie może samodzielnie złożyć wniosku o przedłużenie umowy, pomimo, że ich zdaniem czynność taka powinna być zakwalifikowana jako czynność zachowawcza, a wskazany przepis powinien stanowić podstawę rozstrzygnięcia poprzez analogię. Tymczasem reguluje on stosunki prawne wynikające ze współwłasności (wspólnego prawa własności), będącego bezwzględным prawem podmiotowym, skutecznym *erga omnes*, a w sprawie niniejszej chodzi o stosunek zobowiązaniowy oparty na umowie, zatem względnie obowiązujący, ponadto o zagadnienia z zakresu legitymacji oraz reprezentacji. Orzeczenia, do których odwołali się pozwani w skardze, mające dopuszczać zastosowanie art. 209 k.c. do innych stosunków prawnych, dotyczyły stosunków wewnętrznych w zakresie współposiadania i podziału *quoad usum* między współnajemcami (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1986 r., III CZP 15/86, OSNC 1987, nr 2-3, poz. 33, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 1967 r., III CZP 45/67, OSNC 1968, nr 1, poz. 3).

Także przyczyna kasacyjna oznaczona jako potrzeba rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego nie została dostatecznie wykazana. Powołanie się

na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc kwestii, która wiąże się z określonym przepisem prawnym i której wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Zagadnienia muszą mieć charakter rzeczywisty i konkretny. Strona składająca skargę kasacyjną i opierająca wniosek o przyjęcie tej skargi do rozpoznania na tej przesłance powinna zagadnienie właściwie sformułować z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których powstało, wskazać argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych oraz wykazać, że zagadnienie to jest istotne, a jego rozstrzygnięcie będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia konkretnej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007r., sygn. akt III CSK 180/07, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05, nie publ.). Skoro jednoznacznie ustalono, że pozwani w określonym im terminie nie przyjęli oferty dotyczących nowych postanowień umowy, przedstawionych w odpowiedzi na ich wystąpienie z dnia 16 czerwca 2011 r., rozważanie kwestii jak powinno być sformułowane stanowisko ANR w odpowiedzi na inne pisma byłoby bezprzedmiotowe. Brak zatem w sprawie zagadnienia prawnego, któremu można nadać przymiot „istotności”.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 98 § 3 w zw. z art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego, ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

[aw]